

ÇALIŞMA SORULARI

İKTİSADİ ANALİZ

(2008 Tek Ders Sınavı)

1. Denge ve dengesizlik işsizliği nedir? Şekil yardımıyla açıklayınız.
2. Philips eğrisi nedir? Şekil yardımıyla açıklayınız.
3. Toplam talepteki artışın etkilerini şekil yardımıyla açıklayınız.
4. Deflasyonist açık nedir? Harcama, tasarruf yatırım ve toplam talep toplam arz grafiklerini kullanarak birlikte gösteriniz? Giderilmesi için izlenecek politikaları maddeler halinde yazınız.
5. Resesyondan nasıl kurtuluruz? Şekil yardımıyla açıklayınız.
6. Enflasyonist açık nedir? Harcama, tasarruf, yatırım ve toplam talep toplam arz grafiklerini kullanarak birlikte gösteriniz? Giderilmesi için izlenecek politikaları maddeler halinde yazınız.
7. Taylor kuralı nedir? Şekil yardımıyla açıklayınız.
8. İstikrarlı enflasyon olabilir mi? Tartışınız. Şekil yardımıyla açıklayınız.
9. Ekonomide fiyatların arttığını ama durgunluğun olduğunu varsayalım. Bu durumda ekonomide izlenmesi gereken politikalar ne olabilir? Şekil yardımıyla açıklayınız.
10. Ekonomide hem işsizlik, hem durgunluk olduğunu varsayalım. Bu durumda ekonomide izlenmesi gereken politikalar nelerdir? Şekil yardımıyla açıklayınız.
11. Bankaların hem vade dönüşümünü hem de risk dönüşümünü güvenle yapabilmelerini sağlayan nedir? Kısaca maddeler halinde yazınız.
12. 2002 yılı sonrası Türk ekonomisinde yüksek bir enflasyonun olduğu ve bunun da yüksek MG 'e yol açtığı tezi doğrudur / yanlıştır ifadesini enflasyon hedeflemesini dikkate alarak açıklayınız.
13. Toplam arzdaki bir arz şoku hedeflenen enflasyonu düşürür / yükseltir konusunu şekil yardımıyla tartışınız.
14. Ekonomide fiyatların %5, ücretlerin %5 ve toplam talebin %5 arttığını varsayalım. Bu nasıl bir enflasyondur, analizini şekil yardımıyla açıklayınız.
15. Devletin yaptığı harcamalar sonucu faiz oranları düşüp, reel gelir artıyorsa bu durumda merkez bankası nasıl bir politika izlemiştir? Şekil yardımıyla açıklayınız.
16. 2-a) İhracatta meydana gelen azalış klasik bölgede nasıl etkili olur?
17. b- Keynesyen bölgede vergilerde meydana gelen artış nasıl etki yapar? Şekil yardımıyla kısaca açıklayınız.
18. Para arzındaki bir artışın etkisini faiz yansıma mekanizması çerçevesinde şekil yardımıyla açıklayınız.
19. İlavelerde meydana gelen bir artışın parasal etkilerini şekil yardımıyla açıklayınız.
20. Para ve yatırım talebine ilişkin keynesçi görüşü şekil yardımıyla açıklayınız.
21. Para ve yatırım talebine ilişkin monetarist görüşü şekil yardımıyla açıklayınız.
22. Keynesyen ve monetarist görüş çerçevesinde mal piyasasındaki dengeyi ilaveler / sızıntılar yardımıyla açıklayınız.
23. Para ve mal piyasasındaki değişikliklerin ISLM analizini şekil yardımıyla açıklayınız.
24. Döviz kuru yansıma mekanizması nedir? Şekil yardımıyla açıklayınız.
25. İlavelerde meydana gelen artışın para piyasasında ve mal piyasasındaki etkisini şekil yardımıyla açıklayınız.
26. Toplam talep eğrisini harcama grafiği, ISLM diyagramını da dikkate alarak şekil yardımıyla açıklayınız .

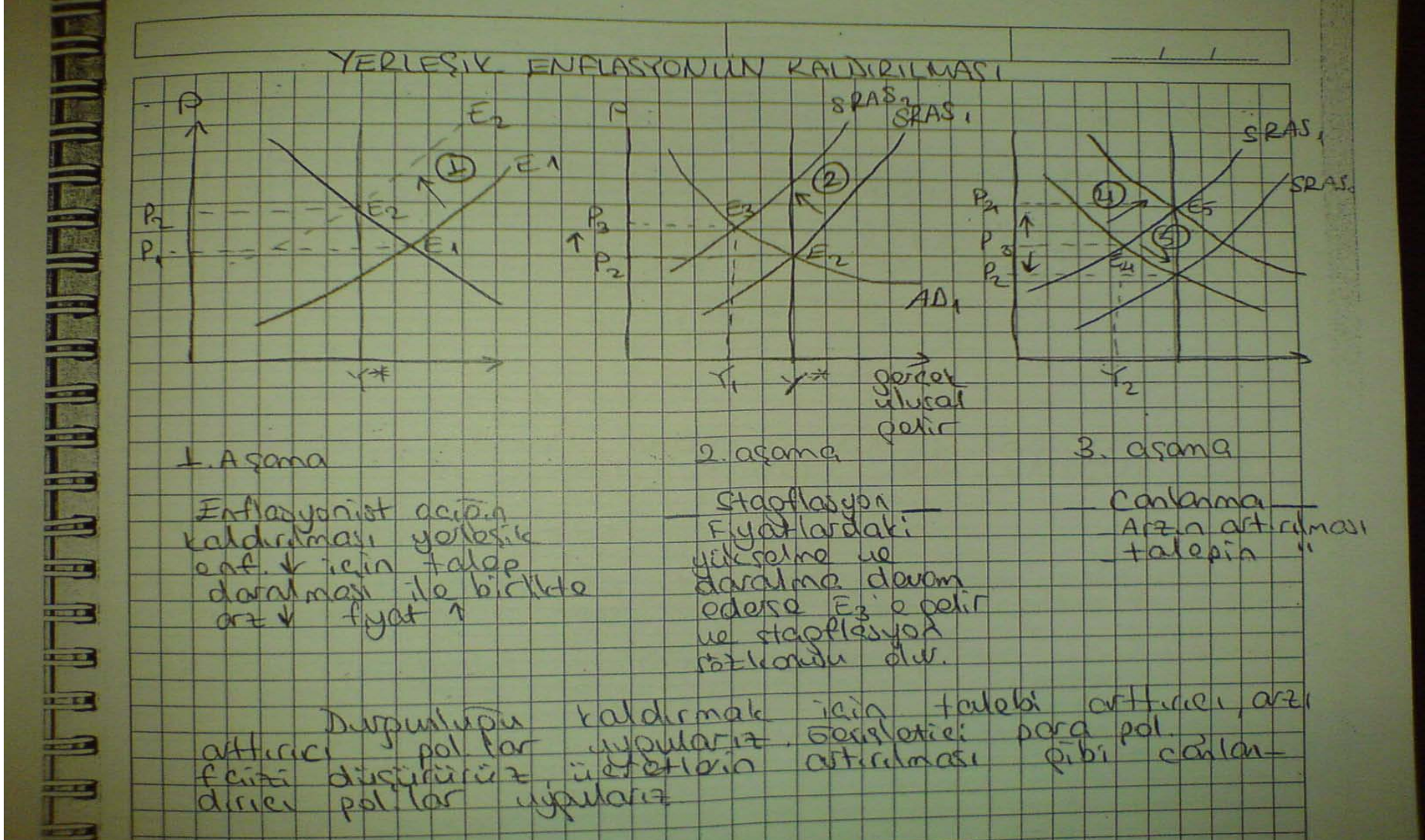
27. ADI eğrisinin sağa kayması hangi koşullarda reel milli gelirden kalıcı bir artışa yol açar.
28. Kamu transfer harcamalarında meydana gelen 100 birimlik bir artışın eşit bir vergi artışı ile finanse edilmesi durumunda ($c=0,8$) denge gelir düzeyinde nasıl bir değişiklik olur? 568
29. $GSYİH=4000$. Dış alem net faktör geliri 400, Gayri Safi Yatırım 700, Net yatırım 500, Dolaylı vergiler 500 olan bir ekonomide milli gelir ne kadardır?
30. Bir ekonomide aşağıdaki makro değişkenler geçerlidir.
 $Y=5200$, $YD=4400$, $NX=-110$, $BD=150$ (Bütçe açığı)
Bu ekonomide devletin yaptığı harcamaların tutarı nedir?
31. a- Marjinal tüketim eğiliminin 0,8 ve vergi oranının da %40 olduğu bir ekonomide, vergi miktarındaki 30 liralık bir artışın MG 'de meydana getireceği azalma ne olacaktır?
b- Bu azalma miktarı kadar bir devlet harcaması MG ne kadarlık bir artışa yol açar?
32. Bir ülkede hesaplanan $SMH=1000$, dolaylı vergiler=10, dağıtılmayan karlar=5, S S Prim ödemeleri=3, Transfer harcamaları=12, amortismanlar=15 ve dolaysız vergiler=20 ise bu ülkede kullanılabilir gelir ve $GSMH$, MG, Kişisel Gelir ve Kullanılabilir gelir kaçtır.
33. Talep edilen para miktarı faiz oranı değişikliklerinden etkilenmiyorsa, LM eğrisinin eğimi ve etkin politika uygulaması nasıl olmalıdır? Şekil yardımıyla açıklayınız.
34. $C=100+0,80 Y$, $I=150-600i$, $M_s=20$, $M_t=0,20 Y$ ve $M_a=50-400i$ olarak verilmiş bir modelde,
35. a-Denge Gelir Düzeyini b- Denge gelir düzeyinde tüketim ve yatırım miktarını bulunuz. Grafiğini çiziniz.
36. $C=100+0,70 Y$, $I=150-600i$, $M_s=20$, $M_t=0,20 Y$ ve $M_a=50-400i$ olarak verilmiş bir modelde, Denge Gelir Düzeyini b- Denge gelir düzeyinde tüketim ve yatırım miktarını bulunuz. Grafiğini çiziniz.
- 37.
38. Halkın parasal gelirinin para olarak tutulan oranı $k=0,5$ halkın sabit fiyatlarla gelirinin değeri 50 milyon ve para arzı 100 milyon ytl ise klasik miktar teorisinin Cambridge yaklaşımına göre genel fiyatlar düzeyi kaç milyon ytl dir?
39. Halkın parasal gelirinin para olarak tutulan oranı $k=0,5$ halkın sabit fiyatlarla gelirinin değeri 50 milyon ve para arzı 100 milyon ytl ise klasik miktar teorisinin Cambridge yaklaşımına göre genel fiyatlar düzeyi kaç milyon ytl dir?
40. Keynesyen modelde yatırım harcamalarının ve devlet harcamalarının egzozen olarak belirlendiği, vergilerin olmadığı varsayımı altında kapalı bir ekonomide çoğaltan katsayısı 4'e eşitken ekonomi dışı açıldığında çoğaltan katsayısı 2'ye düşüyorsa marjinal ithalat eğilimi ne olmuştur?
41. Resesyon ve Stagflasyon arasındaki fark nedir? Resesyon ve stagflasyondan nasıl kurtuluruz? Şekil yardımıyla açıklayınız.
42. Bir ekonomide marjinal tüketim eğilimi 0,6 iken vergi gelirlerinde 50 milyar liralık artış sağlamış olup, harcamalarında da sırasıyla önce 30, sonra 40 ve son olarak da 18 milyar liralık bir artış yapmış olduğu kabul edilirse denge gelir düzeyi ne olmaktadır. Değerleri bulunuz ve grafik yardımıyla da gösteriniz.
43. 45 derecelik doğru ve AD/AS diyagramlarını da kullanarak enflasyonu şekil yardımıyla açıklayınız.
44. Para arzındaki bir artışın a- yatırımlar b- ilave ve sızıntılar c-harcama grafiği üzerindeki etkisini şekil yardımıyla açıklayınız.

Not

Bir soru kitap açık olarak sorulabilir.

9/ 10 → Ekonomide hem işsizlik, hem durgunluk olduğunu varsayalım. Bu durumda ekonomide izlenmesi gereken politikalar nelerdir? Şekil yardımıyla açıklayınız. 2007 yılı defter notu cevap

lamagram

41→Resesyon ve Stagflasyon arasındaki fark nedir? Resesyon ve stagflasyondan nasıl kurtuluruz? Şekil yardımıyla açıklayınız.— syf121→Stagflasyon:1970 lerde ,hem stagnasyon(düşük büyüme ve yüksek işsizlik) ve hemde yüksek enflasyonun birlikte yaşandığı durumlar için kullanılan terim./// resesyon: çevrim analizlerinde 4 aşamadır. Aşamalar [yukarıdönüş→genişleme→zirve→resesyon] syf166-167 resesyon nedenleri ve giderilme yolları var.. ayrıca önceki sorudaki 2007 defter notundan aldığım resim..bu soruyada cevap olur...

14→ Ekonomide fiyatların %5, ücretlerin %5 ve toplam talebin %5 arttığını varsayalım. Bu nasıl bir enflasyondur, analizini şekil yardımıyla açıklayınız.

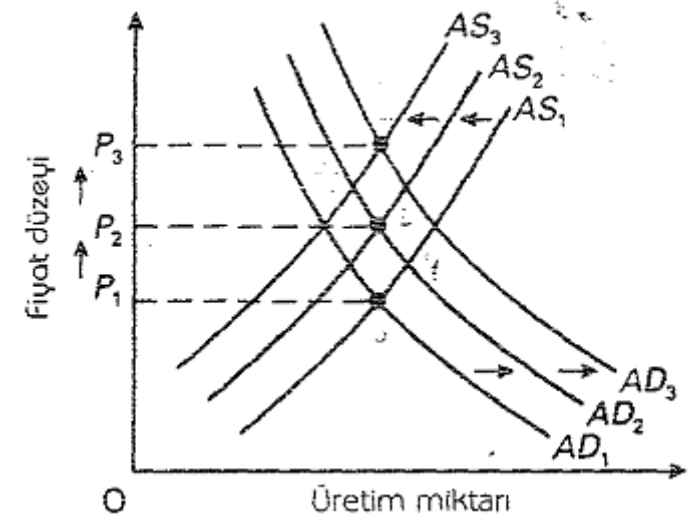
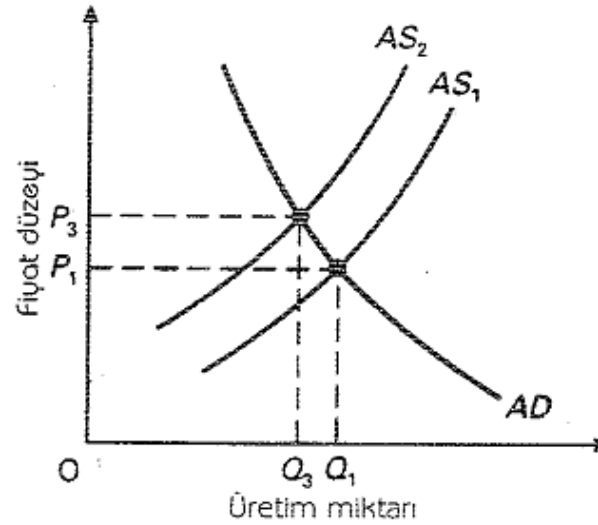
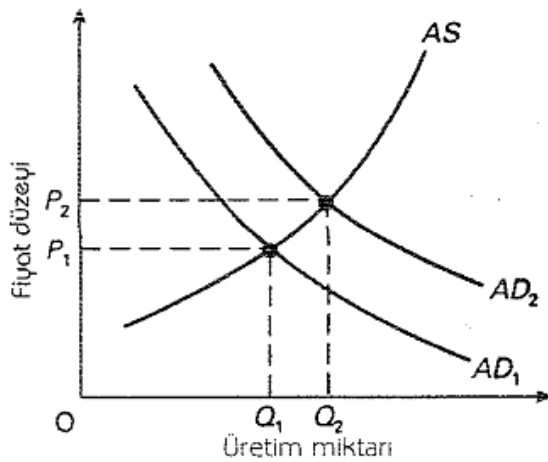
Bu soruda ben şu şekilde bir cevap verdim..ilk olarak şu aklıma takıldı ama bunun cevabı Talep enf olabilir , ama maliyet enflasyonu da olabilir .Bu yüzden ücret-fiyat spirali ni çizdim ben her iki enflasyon etkileşimli dir dedim..

Talep enflasyonu Toplam talepteki sürekli artıstan kaynaklanan enflasyon ---soruda toplam talebin %5 arttığı söyleniyor fiyatlar da %5 artmış..o zaman talep enflasyonu olabilir ☺

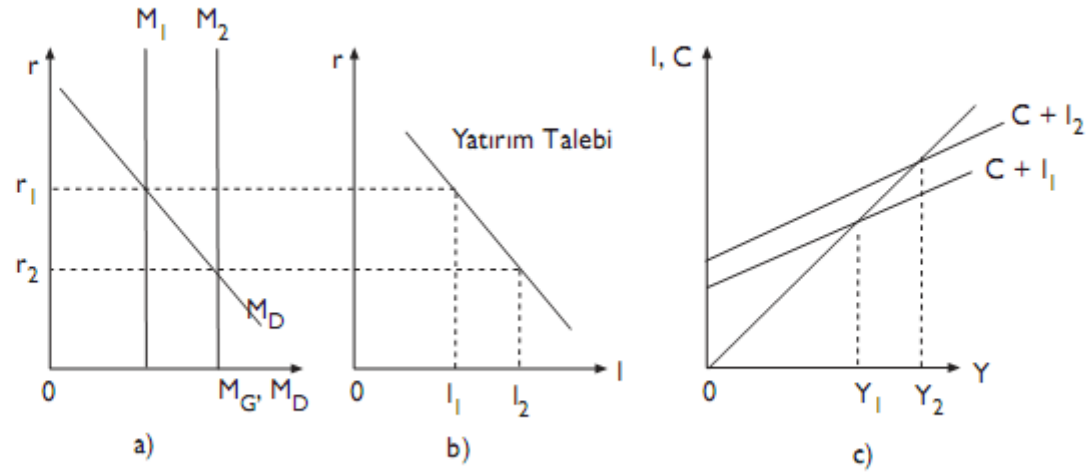
Maliyet enflasyonu Üretim maliyetlerindeki sürekli artıstan (talepten bağımsız olarak)kaynaklanan enflasyon...soruda ücretler %5 artmış bu bir maliyet artırıcı unsurdur ..top.talepten bağımsız olarak buna bakarsak maliyet enflasyonudur ☺

Ücret –fiyat spirali : iopiam talep egrisinin sürekli olarak sağa, toplam arz egrisinin ise sürekli olarak sola kayması! nedeniyle ücret ve fiyatların birbirini kovalaması....Ben işte bu iki enflasyon türünün etkileşimde olduğunu düşünerek ücret-fiyat spiralinin çizdim ☺☺☺☺☺☺

Talep ve maliyet enflasyonlarının etkileşimi

Şekil 14.6.

Keynesçi Sistemde
Paranın Çalışması

Şekil 14.6'da başlangıçta faiz oranı r_1 düzeyindedir ve M_1 miktarındaki para, ihtiyat ve spekülasyon nedenleri ile elde tutulmaktadır. Şimdi para arzı M_2 ye yükselsin, MD likidite talep eğrisi geçerliyse, r_1 faiz oranı düzeyinde hiç kimse bu ek parayı elde tutmak istemeyecek ve herkes tahvil satın almaya teşebbüs edecektir. Bunun sonucu olarak tahvil fiyatları yükselecek ve faiz oranı tüm ek paranın spekülatif ve ihtiyat ankeslerinde emildiği r_2 faiz oranına kadar düşecektir. Faiz oranında r_1 den r_2 ye düşüş, yatırım harcamalarını I_1 den I_2 ye artırır. Bunun sonucu olarak denge gelir düzeyi Y_1 den Y_2 ye yükselmektedir.

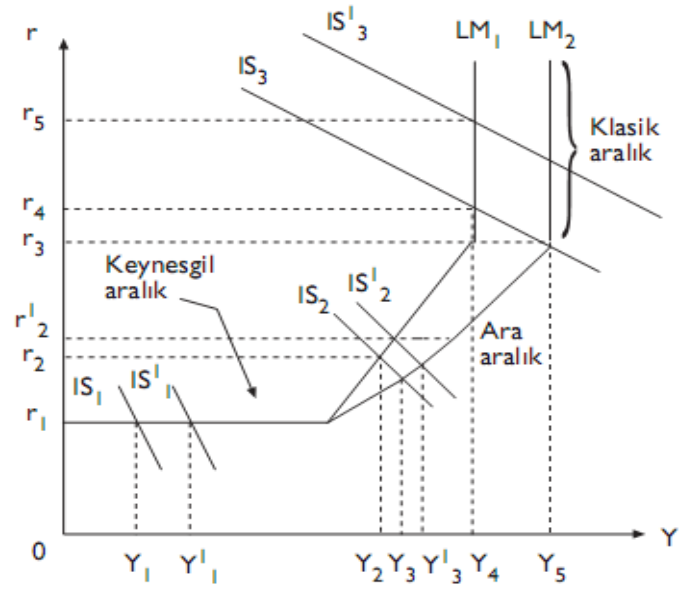
Keynesçi sistemde para arzı, toplam talebi faiz oranı aracılığıyla etkilemektedir. O halde paranın modern makroekonomide reel büyüklükleri etkilediği söylenebilir. Bu nedenle Keynesçi sistemde para yansız değildir. Bir başka deyişle para peçedir yaklaşımı Keynesçi ekonomide geçerli değildir.

16 → İhracatta meydana gelen azalış klasik bölgede nasıl etkili olur? 17 → Keynesyen bölgede vergilerde meydana gelen artış nasıl etki yapar? Şekil yardımıyla kısaca açıklayınız

Keynesci Aralıkta Para ve Maliye Politikası

Şekil 15.6.

Para ve Maliye Politikasının Etkisi

İlk olarak Keynesli aralıkta Y_1, r_1 dengesini ele alalım. Şekilde (15.6) para arzındaki bir artış LM eğrisini sağa, LM_1 den LM_2 ye kaydıracaktır. Bu sırada faiz oranları en düşük düzeydedir. Dolayısıyla para arzındaki genişleme faiz oranlarını likidite tuzağındaki düzeyinden daha aşağıya indiremeyecektir.

Halk bu sırada daha fazla spekülative nakit, daha az hisse senedi bulunduracaktır. Para arzında oluşacak daha fazla artışlar LM eğrisini daha da sağa itecektir. Fakat eğrinin en düşük kısmı aynı düzeyde ve likidite tuzağında kalacaktır. Eğer ekonomi likidite tuzağında ise, bu durumda para politikasının gelir artırıcı etkisi olmayacaktır. Çünkü faiz oranları herhangi bir şekilde daha fazla düşürülmeyecektir ve IS eğrisi üzerinde aşağıya doğru hareket edip, sabit olan IS eğrisi ile kesiştiği denge noktasını daha yüksek gelir düzeyinde sağlamak mümkün olmayacaktır. 1930 larda ekonominin tuzak içinde olduğu kanısı, Keynes'i ortodoks olmayan maliye politikası reçetesini götürmüştür. Çünkü hükümet para politikası aracılığı ile milli gelir düzeyini yükseltmeyecektir. Eğer gelirden bir artış, para genişlemesi aracılığıyla LM eğrisinin aşağıya kayması sonucu sağlanamıyorsa, bu artış hükümetin bizzat IS eğrisinde bir kayma sağlayarak (IS_1 den IS'_1 e) gerçekleştirilebilir. Hükümet harcamaları veya vergi indirimleri gibi mali önlemlerle, IS eğrisi sağa hareket ettirilebilecektir. Bu sırada IS eğrisinin esnek veya gayri esnek olmasının önemi yoktur. Likidite tuzağı uç bir durumdur. Sadece çok büyük depresyonlarda karşılaşılabılır. O halde LM eğrisi üzerinde Keynesli aralıkta maliye politikası daha etkin olacaktır.

Klasik Aralıkta Para ve Maliye Politikası

Şimdi de IS_3 ve LM_1 eğrilerinin kesim noktalarının belirlendiği Y_4, r_4 dengesini inceleyelim. Para arzında bir artış olsun. Bu LM_1 eğrisini LM_2 eğrisinin konumuna kaydıracaktır. Keynesil aralıktaki sonuçtan farklı olarak, şimdi milli gelir düzeyinin Y_4 den Y_5 e artması ve faiz oranlarının r_5 ten r_4 e düşmesi şeklinde gelişecektir. Klasik aralıktaki faiz oranları o kadar yüksektir ki dolayısıyla spekülasyon anketleri sıfırdır. Para sadece işlem güdüsüyle elde bulundurulmaktadır. Eğer para otoriteleri bu durumda hisse senedi, tahvil satın almak için piyasaya girerse, ellerinde senet bulunduranlar bunları yüksek faiz oranında nakitle değiştirmeye yöneltebilir. Senet fiyatları yükseldiğinden ve faiz oranları düştüğünden, yatırım özendirilecektir. Ancak bu sırada Klasik kuramda tasarruf azalacaktır. Hiç kimse, aylak nakit tutmak istemediğinden para arzındaki genişleme faiz haddini düşürerek yeni bir denge sağlanacaktır.

Sadece maliye politikasının etkili olduğu Keynesci aralıktaki durumun tersine, Klasik aralıkta maliye politikası tümüyle etkisizdir. Milli gelir düzeyi Y_4 de iken IS eğrisinde yukarıya (IS_3 den IS_3^1 ne) bir kayma sonucu faiz oranları r_5 e yükselecektir. IS fonksiyonunun yukarıya kayması sonucu toplam talepte bir artış olacaktır. Ancak faiz oranındaki yükselme talebi, toplam talebin sabit kalmasını sağlayacak kadar kısacaktır. Böylece, kamu harcamaları sonucu talepte bir artış oluyorsa, faiz oranlarındaki yükselme, kamu harcamalarına eşit özel yatırımlarda azalmaya sebep olacaktır. Klasik aralıkta, bu sebeple para arzı artmaksızın, gelirden bir artış sağlanması olanaksızdır. Dolayısıyla para politikası milli gelir düzeyini kontrolde en güçlü alet olmaktadır.

Klasik aralıkta neden para politikası daha etkindir?

Ara Aralıkta Para ve Maliye Politikasının Etkinliđi

IS_2 ve LM_1 eğrilerinin kesim noktalarının belirlediği Y_2 ve r_2 dengesini inceleyelim. Burada para arzında bir artış olduğunu ve LM_1 fonksiyonunun LM_2 ye kaydığını düşünelim. Para miktarındaki artış, kısmen spekülatif kısmen de işlem güdü-süyle nakit taleplerince emilecektir. Bu sırada milli gelir düzeyi yükselecektir. Gelirdeki bu artış M de sadece işlem için artış olması durumuna göre daha küçük olacaktır.

Görüldüğü gibi ara aralıkta, para politikası belli bir derecede etkili olmaktadır. Ancak bu etkinlik Klasik aralıktaki kadar değildir. Denge (kesim) noktası ne kadar Klasik aralığa yakınsa para politikası o kadar etkili olacaktır. Aynı şekilde, denge noktası ne kadar Keynesçi aralığa yakın olursa, para politikasının etkinliği de o kadar azalacaktır. Para politikası ekonomik patlamaları durdurmada, ekonomik gerilemeyi durdurmaya oranla daha etkilidir.

Bu aralıkta, maliye politikası da belli bir ölçüde etkilidir. Mali önlemler fonksiyonunu IS_2 den IS'_2 ye kaydırmaktadır. IS'_2 ve LM_1 eğrilerinin kesim noktalarının belirlediği yeni denge noktasında milli gelir düzeyi ve faiz oranları yüksektir. (r'_2, Y'_3). Eğer IS fonksiyonundaki kayma açık finansman politikasına bağlı olarak kamu harcamalarındaki artış sonucunda oluşmuşsa, faiz oranları daha da yükselecektir. Bu sırada para arzı (LM_1) sabit varsayılmaktadır. O halde devlet harcamalarındaki artış, halktan ödünç alınarak sağlanmaktadır. Devlet tarafından ek tahvil satışları, tahvil fiyatlarını düşürecek, faiz oranlarını yükseltecek ve özel harcamaları bir ölçüde kısıtlayacaktır. Kamu harcamalarındaki artışı izleyen faiz oranları artışı, denge, ara aralığın ne kadar yukarısında oluşursa o kadar büyük olacaktır. Tersine, denge, ara aralığın ne kadar aşığısında meydana gelirse, o kadar küçük olacaktır. Her ne kadar maliye politikasının ara bölgenin herhangi bir kısmında belli bir etkinliği varsa da bu etki, ara aralığın klasik aralık yakınlarında daha az, Keynesgil aralığın yakınında daha fazla olacaktır.

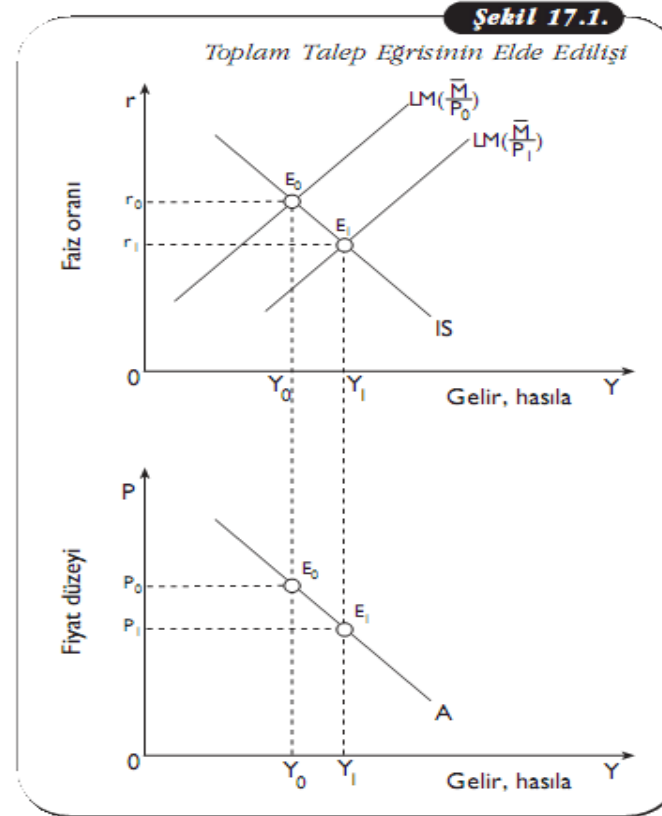
TOPLAM TALEP EĞRİSİ

Toplam talep eğrisi, her fiyat düzeyinde para ve mal piyasalarının dengede olduğu hasıla düzeylerini gösterir. Veri bir fiyat düzeyinde mal ve para piyasalarının dengede olduğu hasıla düzeyini IS-LM modelini kullanarak belirleriz. Şekil 17.1'in üst panelinde IS-LM modeli görülmektedir. Veri bir nominal para arzı, \bar{M} , ve P_0 fiyat düzeyinde reel para arzı \bar{M}/P_0 dir. Denge faiz oranı r_0 'dır ve hasıla Y_0 düzeyinde dengededir.

Fiyat düzeyi P_1 'e düşerse reel para arzı artacak ve \bar{M}/P_1 'e çıkacaktır. Bunun sonucu olarak LM eğrisi sağa kayacak, mal ve para piyasalarının dengede olduğu yeni bir fiyat ve gelir düzeyi ortaya çıkacaktır. Böyle, değişik fiyat düzeylerindeki gelir ve hasıla düzeylerini belirleyerek, her bir fiyat düzeyindeki gelir düzeyini bir grafiğe taşırsak Şekil 17.1'in alt panelinde gösterdiğimiz AD eğrisini elde ederiz.

Burada toplam talep eğrisini türetmenin bir başka yönteminden daha bahsetmek istiyoruz. Anımsayacağınız gibi Ünite 12'de basit Keynesci modele ilişkin tartışmalarda toplam talep ya da onunla aynı anlamda planlanan toplam harcama eğrisi (AE) kullanılmıştı. Ancak orada fiyat düzeyi sabit alınmakta idi. Şimdi aynı modeli, fiyat değişmelerine izin vermek suretiyle hasıla ve fiyat düzeyi arasındaki ilişkiyi gösteren toplam talep eğrisini elde etmek için kullanabiliriz. Şekil 17.2'de bu bahsettiğimiz türetme işlemi gösterilmiştir.

Ünite-12'de planlanan harcama doğrusunun otonom harcamalardaki değişmeye bağlı olarak kaydığı gösterilmişti. Ancak planlanan harcama doğrusunun kaymasına yol açan tek etken otonom harcamalardaki değişme değildir. Fiyat düzeyindeki değişmeler de AE'de kaymalara yol açacaktır. Anımsarsanız basit Keynesci modelin varsayımlarından birisi fiyatların sabit olduğu biçiminde idi. Bu durum, incelediğimiz farklı AE eğrilerinin planlanan reel harcamaları göstermesi gibi bir kapalı varsayı-

mı içermektedir. Oysa ki fiyat düzeyinde ortaya çıkan değişimler, veri bir nominal harcamanın reel değerinin değişmesine neden olacaktır. **Verilen bir planlanan harcama eğrisinin reel harcama değerlerini yansıtabilmesi için fiyatlar düştüğünde yukarıya, fiyatlar yükseldiğinde ise aşağıya kayması gerekecektir.**

Şekil 17.2'de P_1 fiyat düzeyinde geçerli olan harcama doğrusu AE_1 olup, bunun ortaya koyduğu denge gelir düzeyi de Y_1 olmaktadır. Fiyatların P_2 düzeyine düşmesi, AE 'yi AE_2 'ye kaydırırken, denge gelir düzeyinde bir artış ortaya çıkmaktadır. Aksine fiyatlar genel düzeyinin P_3 'e yükselmesi ise planlanan harcamaları AE_3 'e kaydırırken, hasıla Y_3 düzeyine düşecektir. Üst panelde farklı fiyat düzeyleri için elde ettiğimiz gelir düzeylerini alt panelde fiyat-hasıla düzlemine taşırsak toplam talep eğrisi AD 'ye ulaşırız.

